

нять (ділова гра, семінар-співбесіда зі зворотнім зв'язком, об'єднані єдиною темою або проблемою, комбіновані проектні та діалогово-евристичні навчальні заняття тощо), використання ігрових форм, проблемно-задачного підходу (розв'язання частково-проблемних питань, ситуацій, використання кейс-методу), використання колективних форм навчальної діяльності студентів (виконання групових завдань, парні підходи до навчання), інтерактивних методів навчання (репродуктивний, частково-пошуковий, творчий), форм із застосуванням дидактичного інструментарію (тести, у тому числі інтерактивні, термінологічні кросворди), використання усіх методів мотивації (емоційних, когнітивних, соціальних тощо).

Інтегрована реалізація активнісно-діяльнісного підходу, на всіх зазначених рівнях активності, є запорукою підвищення осмисленості навчання особистості та, відповідно, досягнення цілей її навчальної діяльності.

Література

1. Краевский В. В., Хуторской А. В. Основы обучения: Дидактика и методика. Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. — М.: Издательский центр «Академия», 2007. — 352 с.
2. Латыпов Н.Н., Ёлкин С.В., Гаврилов Д.А. Самоучитель игры на извилинах/ под.ред. А.А. Вассермана. — М.: АСТ, 2012. — 320 с.
3. Хуторской А. В. Дидактическая эвристика. Теория и технология креативного обучения. — М.: Изд-во МГУ, 2003. — 416 с.

Гребешкова О.М., к.е.н., доцент,
доцент кафедри стратегії підприємств

ЗНАННЄВА ПРОДУКЦІЯ КНЕУ ЯК ДОСЛІДНИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ

У контексті теорії управління знаннями маємо визнати, що продукцією університету є знання, які: 1) отримують слухачі в ході навчання; 2) створюються в результаті науково-дослідної та навчально-методичної роботи професорсько-викладацького складу персоналу університету та набувають форми наукової і методичної продукції; 3) набувають підприємства в процесі партнерської взаємодії з викладачами та студентами університету у вигляді консультативних проектів, виконання господарських дослідницьких тем на замовлення підприємства та безпосередньо у вигляді фахівців, яких готує університет. Якість і цінність цих знанневих продуктів залежить від вагомості науково-дослідної складової у «виробничому процесі» університету.

Маємо визнати, що сучасна вітчизняна вища школа практично втратила таку необхідну характерну рису ВНЗ, як дослідження.

Світовий досвід свідчить, що кращим дослідницьким університетам властиві: тісна інтеграція навчання та дослідження у всіх ланках освітнього процесу; висока частка магістрантів, аспірантів і докторантів і менша частка студентів першого ступеня навчання; велика кількість спеціальних програм післядипломної підготовки; проведення фундаментальних досліджень, фінансованих переважно з бюджету та різних фондів на некомерційній основі; тісний зв'язок з бізнесом і добре поставлена комерціалізація результатів наукових досліджень; тісна інтеграція зі світовими науково-дослідними центрами; визначальний вплив на регіональний науково-технічний і соціально-економічний розвиток.

Розвиток КНЕУ засвідчує здійснення фактичних кроків на шляху переходу його в статус класичного дослідницького університету. Проте не можна не визнавати, що знаннева продукція КНЕУ як дослідницького університету далека від «ідеального зразка», що пояснюється об'єктивними та суб'єктивними причинами. По-перше, майже втрачено зв'язок «університет — бізнес», що віддаляє академічні наукові розробки від запитів реального сектору економіки. По-друге, в процесі організації та здійснення наукових досліджень зберігається практика розрізненості та відокремленості наукових спільнот і дослідницьких груп, що суттєво обмежує перспективи розвитку вітчизняних наукових шкіл. По-третє, більша частка студентства досі не сприймає наукові дослідження як невід'ємну складову підготовки сучасного фахівця. По-четверте, залишається

ся неефективним механізмом стимулювання науково-дослідної роботи, що виявляється у низькій мотивації безпосередніх учасників науково-дослідницького процесу та незадовільному його фінансуванні.

З урахуванням нашого досвіду вважаємо за доцільне дотримуватись таких перспективних підходів щодо підвищення споживаної цінності знаннєвої продукції університету: 1) забезпечити дотримання принципу «навчання через дослідження» як основи повноцінної університетської освіти; 2) впроваджувати міждисциплінарний принцип розробки навчальних планів і програм дисциплін; 2) розширити сферу використання сучасних форм комунікацій між викладачами та студентами на основі інформаційних технологій (дистанційне навчання, консультації он-лайн, заняття в форматі вебінарів, Інтернет-конференції тощо); 3) поглибити інтеграцію академічної науки, освіти та бізнесу шляхом запрошення до викладання керівників провідних вітчизняних і зарубіжних компаній; 4) активізувати залучення студентів у нові форми організації наукових досліджень (участь у наукових гуртках, дослідницьких проектах, роботі наукового парку тощо із можливістю отримання додаткових стипендій, грантів, проходження стажувань в провідних компаніях та науково-дослідних установах); 5) створити реально діючу систему морального та матеріального стимулювання за успішне навчання та результативну наукову роботу для всіх учасників процесу створення знаннєвої продукції університету.

*Долгова Л.І., к.е.н., доцент
кафедри економіки підприємств*

ІНДИВІДУАЛЬНА САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК ОДИН ІЗ АСПЕКТІВ АНАЛІТИЧНО-ПОШУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Упровадження інноваційних методів навчання потребує суттєвої зміни ролі викладача у навчальному процесі, разом з тим поступова зміна цієї ролі є напрямком впровадження інноваційних методів навчання у навчальний процес. Із людини, яка дає знання та перевіряє їх засвоєння студентами, викладач перетворюється на організатора їх роботи з самостійного пошуку, творчого створення та опрацювання цих знань. Його головна функція — давати студентам напрямки та орієнтири, а також необхідну допомогу в творчому самонавчанні. Така функція передбачає і те, що залучення викладачем студентів до виконання аналітично-пошукової роботи стає прямим службовим обов'язком, без виконання якого викладач не може вважатися таким, який повністю відповідає професійним вимогам до нього.

Робота викладача як організатора самостійного набуття знань можлива, якщо враховується особистість кожного студента, його психічні пізнавальні особливості та особливості сприйняття, інтереси, потреби, цілі тощо. Викладачі кафедри ретельно вивчають особистості своїх студентів і пристосовують до них своє викладання. Тільки за такої умови можна розкрити та використати в навчальних цілях потенціал тих, хто навчається, перетворити їх із пасивних об'єктів педагогічних зусиль в активних суб'єктів — учасників навчального процесу.

Індивідуальна самостійна робота студента має деякі аспекти наукового пошуку і містить такі варіанти завдань:

- підготовка реферату-есе і презентація результатів
- критичний огляд статей у фахових журналах і презентація результатів;
- пошук, підбір та огляд джерел за заданою тематикою;
- аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки (міні-кейс);
- підготовка виступу на студентській науковій конференції.

Студенти самостійно обирають один із п'яти запропонованих варіантів. Індивідуальне завдання оцінюється в межах від 0 до 10 балів.

Звітуючи про результати індивідуального завдання як викладачеві, так і всій своїй академічній групі, студенти починають вчитися один у одного, так що потенціал всіх присвоюється кожним, у результаті чого загальний прогрес у навчанні значно прискорюється.

Кооперативне навчання, а також необхідність розвивати творчі підходи та творчий потенціал студентів вимагає такої постанови індивідуальних завдань для студентів, щоб їх виконання обумовлювало не просте репродукування отриманих знань, а творче їх використання для вирішення нових, нестандартних задач у нових, нестандартних ситуаціях. У цьому випадку, виконуючи індивідуальні завдання, студенти самостійно відкривають та створюють нові знання, набувають нові навички та вміння (зокрема, вміння функціонувати, працювати